

BRNEŇNSKY' EVANGELICKY' ME'SI'Č'NIK

3/2010

SETKÁVÁNÍ

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel, kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332

email: ccebrno1@atlas.cz,

<http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber, senior a Olga Tydlitátová, farářka

seniorátní faráři: Jiří Šimsa a Marta Židková

kurátor: Václav Matoulek

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Jaroslav Vítek a Ondřej Kolář, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://husovice.evangelnet.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund, seniorátní kurátor

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelé: Pavel Kašpar, náměstek synodního seniora

Romana Špačková, farářka

kurátor: Miroslav Maňák, náměstek seniorátního kurátora

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz

<http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2010 (XII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Vychází 10x ročně s finanční podporou Statutárního města Brna. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Adresa redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6

Komenský a naše děti

Za socialismu býval březen ve znamení oslav MDŽ a ve školství Dne učitelů, který se připomínal 28. března, v den narození Jana Amose Komenského. Co by asi řekl tento moudrý pedagog a zároveň biskup Jednoty bratrské k obsahu a metodám výchovy dětí dnes? Vychovává rodina, škola, církev nebo „nikdo“ (dětí se nechávají volně vegetovat)?

Připustíme, že patříme ke skupině dospělých, kteří chtějí dětem předat do života „to podstatné“. Cítíme zodpovědnost za dostatek správných živin pro tělo, a tak vedeme boj za rozšíření dětských chutí od hranolků, kečupu, koly apod. též k mrkvičce, kedlubnám či ředkvičkám. Zároveň s tělem je však třeba sytit a zušlechťovat i dětskou duši. Ctižádostiví rodiče podporují u dětí hudební vzdělání, vodí je na kroužky výtvarné, dramatické či sportovní - vždyť to pěstuje trpělivost, vůli přemáhat lenost, tak proč ne? Jistě je to dobré, zvláště předává-li tyto dovednosti někdo, kdo působí na děti v celé šíři své pozitivně laděné osobnosti. I nadaným dětem však mnohdy chybí souvislost mezi tím, čemu se učí a co vidí kolem sebe v každodenním životě. Starším dětem se často říká: „Víc se snaž, chybí ti zodpovědnost....“ Kdyby byl junior pohotový, mohli bychom se dočkat zpětné otázky: „Komu se zodpovídám a za co?“ Jsou dnešní děti spokojené? Pociťují lásku a opravdový zájem svých rodičů? Mají alespoň jednoho kamaráda, který je nezradí?

Mám za to, že kromě jiného máme děti naučit vyrovnat se i s různými nesnázemi a dočasným neúspěchem, později s náročnými situacemi, které s sebou přináší příprava na povolání, stálý partnerský vztah, péče nejen o sebe, ale i o své blízké a tak dále. Vlivem mnoha okolností se čím dál víc rodin rozpadá, domov přestává být místem klidu a bezpečí a dětem se mnohdy vytrácí uspokojivý příklad hodnoty a smyslu života.

Křesťanská víra nás vede k tomu, že Ježíš Kristus je tím učitelem, který dokáže nás i naše děti vést a povzbudit ve všech situacích života. To není fráze, to je zkušenost, o kterou se s námi přijeli podílet pracovníci dětské misie z Vítkova a později i docentka z katedry Evangelikální teologie a misie, působící na pedagogické fakultě v Banské Bystrici. Není bez zajímavosti, že společný pro oba tyto programy byl důraz na osobní přijetí víry v Pána Ježíše, a to už i u dětí mladšího školního věku. Určitě se hrávala důležitou roli skutečnost, že se jednalo o misijní působení na děti z nevěřících rodin, zpravidla též sociálně problematických. Za těchto okolností se jim osvědčila metoda intenzivního působení na děti za účelem zprostředkování zážitku tzv. obrácení. Snad nemluvím jen za sebe, když prozradím, že pro nás přítomné učitele nedělní školy v evangelických sborech byl ten nárok na osobní přiznání se k víře až „příliš rychlý“ (s nebezpečím manipulace s křehkou dětskou duší, která ve vypjaté chvíli slíbí víc, než dokáže dodržet.) S několika učiteli jsem se v soukromém hovoru shodla na tom, že jsme zvyklí postupovat pomaleji. Zároveň jsme si uvědomili nebezpečí druhého extrému, kdy jen mluvíme o Bohu, ale ne „s Ním“.

Na seniorátním a pak i celorepublikovém setkání učitelů NŠ naší církve, pořádaném na podzim v Pardubicích, jsme dostali nové podněty, jak oživit náboženskou výuku dětí dramatizací, pomocí loutek, obrázků, rytmických písniček a podobně. Živá víra v Boha dává šanci, že už i děti přestanou přijímat všechny „příjemnosti života“ jako samozřejmost a dokáží za ně Bohu poděkovat. Postupem času začnou samy korigovat své jednání ve snaze nezarmucovat Pána Boha svými selháními. Také Ježíš se pro některé „bujnější“ typy může stát „tím správným frajerem“, který jde do problému a nebojí se být sám proti všem. Víra posiluje sebekázeň, zodpovědnost a odolnost proti pocitům ublížení. („Přestože strádám nedostatkem uznání a lásky svého okolí, obklopuje mě láska boží, která je stálá a věrná.“)

Vlastně jde o to, abychom udělali vše pro to, aby děti kolem nás byly ve své víře námi všemožně podporovány. Jak? Tím, že, jak zpíváme v jedné písni: „Boží láska je jako slunce“ a my víme, že blahodárným účinkům slunce je třeba se vystavit – vyjít za ním, pomůžeme dětem sestavit volbu zájmových kroužků tak, aby se mohly náboženství zúčastňovat (tímto děkujeme farářům, že nabízejí víc možných termínů), doprovázíme menší děti „fakticky“, větší na modlitbách, bereme vážně jejich problémy, zajímáme se o ně, dáme jim nahlédnout do svého života víry a(domysli každý sám).

Závěrem vyjadřuji přání, abychom v NŠ i v rodinách byli v projevech své víry pravdiví a věrohodní a s vírou dětí zacházeli jako se vzácným pokladem, jak vyjádřil J.A. Komenský: „neb dívky, nejdražší boží dar a klenot, nejpijnějšího opatrování hodny jsou.“

Jana Slámová

BYLO

Nový seniorátní výbor ustaven

V neděli 24. ledna odpoledne byl v mrazivém Červeném kostele uveden do služby nový seniorátní výbor Brněnského seniorátu. Instalační shromáždění vedli synodní senior Joel Ruml a synodní kurátorka Lia Valková. O výtečný hudební doprovod se postaral varhaník Ondřej Maňák a pěvecký sbor Cantate Domino. Potěšitelná byla hojná přítomnost hostů z ekumeny, kteří nastupující seniorátní výbor přišli pozdravit a povzbudit. Slibu se pro nemoc nemohl zúčastnit nový náměstek seniora bratr Ondřej Titěra.

Promluva synodního seniora navazovala na příběh o zjevení vzkříšeného Ježíše učedníkům podle Lk 24,33nn. Ježíšovo osvobozující slovo „pokoj vám“ si ovšem směli přivlastnit nejen noví církevní správcové, nastupující do nejisté doby s nejistými výhledy, ale i všichni shromáždění. Synodní senior připomněl, že k lidské povaze patří hledět do budoucnosti s úzkostí a lekat se různých přicházejících hrozeb; avšak je-li v našem konání a celém životě náš Pán uprostřed, pak je možné i v těžkých chvílích obstát.

Kázání nastupujícího seniora Jiřího Grubera na Ex 18,17-19 tak bylo možné chápat také jako (patrně nezamýšlenou) odpověď na tuto promluvu: Zdůraznil, že křesťané mají mít odvahu se bez předsudků a rozpaků rozhlédnout po svém okolí a nehledat v něm právě jen všelijaká nebezpečí a ohrožení víry, vůči nimž by bylo nutné se co nejprísněji vymezit, ale i šanci přijmout z něj vše hodnotné a nechat se tím obohatit – tak jak to učinil Mojžíš po rozhovoru se svým tchánem Jitrem a jak to činili mnozí odvážní věřící ve všech dobách. Právě víra v Krista nám totiž umožňuje uchovat si pokorné vědomí, že jsme nespokli všechnu moudrost světa, ale zároveň i jistotu, že je nám svěřeno cosi drahocenného, čeho se nesmíme vzdát a čím naopak my máme obohacovat tento svět. Zbývá jen popřát seniorátnímu výboru a všem, kterým je svěřena nějaká služba v církvi (ale netýká se to opět nakonec všech věřících?), aby dokázali být v pravou chvíli připraveni dát se poučit od svého okolí a zároveň dát zřetelné svědectví o tom, jemuž jsme svěřili své životy.

Ondřej Kolář

Po skončení bohoslužeb se konala na faře neformální beseda, při níž se nám blíže představila nová synodní kurátorka sestra Lia Valková a byla příležitost k rozhovoru také s našimi ekumenickými hosty, k nimž patřil brněnský biskup Vojtěch Cikrle, otec protopresbyter Josef Fejsak, který věnoval seniorátnímu výboru ikonu Ježíše Krista, a senior brněnského seniorátu Církve bratrské Jan Assozonyi. Nemocného biskupa CČSH Petra Šanderu zastoupil farář Miroslav Kubiček.

Jan Pokorný

Vojtěch Cikrle

Josef Fejsak

ZAUJALO NÁS

Milost ve světových náboženstvích - II. část

Buddhismus

Také v buddhismu najdeme zajímavou paralelu křesťanského učení o milosti. Její nejznámější variantou je učení buddhismu Čisté země, tedy odvětví mahájánového buddhismu, rozšířeného v Číně, Vietnamu, Japonsku a v dalších zemích. Podle učení tohoto směru vytvořil buddha Amitábha (japonsky Amida) ze svých zásluh nadzemskou říši, zvanou Čistá země nebo Západní ráj. Učinil tak z nesmírného soucitu (*karuna*) se všemi nevědomými tvory. Vzhledem k tomu, že lidstvo žije v temném věku, není podle této nauky možné dosáhnout spásy z vlastních sil, lidé jsou příliš slabí a hříšní. Právě proto jim Amitábha zdarma nabízí své zásluhy a po smrti vstup do říše věčné blaženosti, kterou pro ně vytvořil. Věřící se nemají snažit dosáhnout spásy a věčné blaženosti z vlastních sil, ale mají uctívat Amitábhu a vyzvat jeho jméno. Toto učení dovádí ještě o krok dále Šónin Šinran (1173-1262), který nejprve (podobně jako Martin Luther) prožil rozčarování z asketického mnišského života a došel k radikálnímu závěru, že člověk je příliš slabý,

neschopný dosáhnout vykoupení z vlastních sil, a že dokonce ani vzývání Amidova jména není záslužný "dobrý skutek" či prostředek spásy, že jedině, co zbývá, a jedině, co stačí, je s důvěrou se spolehnout na "jinou sílu" (tarikz), tedy celým srdcem důvěřovat Amidovu zaslíbení.

Myslím, že je docela zřejmé, že jak hinduistická, tak buddhistická "nauka o milosti" v některých rysech nápadně připomíná křesťanství, nebo dokonce reformační učení *sola gratia*. Právě tak je ovšem zřejmé, že celkový rámeček těchto nauk - tedy zákon karmy, učení o reinkarnaci, specifické pojetí božství, resp. buddhovství - je v případě hinduismu i buddhismu přece jen jiný. Proto bude jistě zajímavé podívat se na učení o milosti v tradicích, které stejně jako křesťanství věří v Boha Abrahamova, Stvořitele vesmíru a Pána dějin, tedy v judaismu a v islámu.

Judaismus

Co se judaismu týče, je třeba na úvod poznamenat, že jej křesťané často interpretují prizmatem některých výroků Pavlových epištol, což, jak se shodují biblisté a religionisté, může být velmi zavádějící. Předně je na místě jasně říci, že judaismus není a nikdy nebyl (s výjimkou patologické deformace, s níž se vyrovnává apoštol Pavel) náboženstvím skutků. Stačí se zeptat kteréhokoli rabína. Žid nezískává podíl na smlouvě s Hospodinem za to, že dodržuje příkázání nebo hromadí zásluhy. Získává je z milosti, zadarmo, v době, kdy si ještě nemůže nic zasloužit, protože je stár osm dní (tehdy se provádí obřizka). Rabínský judaismus také velmi dobře ví o hříšnosti a nehodnosti člověka, o tom, že spásu není možné si zasloužit, že jedinou nadějí je spolehnutí na Boží nezaslouženou, zdarma udílenou milost. Podle Talmudu Hospodin sám napovídá kajícím, jak se mají modlit, aby jim mohl odpustit, radí jim, jaké mají použít argumenty, aby mohl přesednout z trůnu soudu na trůn milosti. Také synagogální liturgie Dne smíření je plna proseb o naprosto nezaslouženou milost, nikde nenajdeme ani stopu po nějakém vykazování náboženských zásluh a dobrých skutků. Naopak, Židé se modlí: "Otče náš, králi náš (*Avínú Mafkéjnu*), smiluj se nad námi a vyslyš nás, vždyť se nemáme čím vykázat." Anebo: "Nejsme tak drzí a tvrdošíjní, abychom pravili před tebou; Hospodine, že jsme spravedliví a nehřešili jsme. Ano, hřešili jsme." A každý Den smíření se Židé Hospodinu omlouvají, že nemohou (už 2000 let) přinášet náležité oběti v jeruzalémském chrámu, jak by si velmi přáli, a doufají, že snad už příští rok to bude možné (*Lšaná habaá bírušalájim*). Celá synagogální liturgie Dne smíření je jedno velké zoufání nad vlastní špatností a úpěnlivá prosba o "nespravedlivou" milost.

Islám

A jak je to v islámu? Zdálo by se, že Alláh je přísný, nesmlouvavý Bůh, že jeho vztah k člověku nemá s milostí nic společného. Není to tak docela pravda. Téměř všechny koránské súry (kapitoly) jsou uvedeny *basmalou*, tedy slovy: „Ve jménu Boha milosrdného, slitovného." Mnohé z 99 Božích titulů, které najdeme v Koránu, svědčí o jeho láskyplném příklonu k člověku

(Ochránce, Promíjející, Dárce, Poskytující, Laskavý, Shovívavý, Štědrý, Milující, Obhájce, Přítel, Vlídny ke kajícím, Odpouštějící, Soucitný, Trpělivý). V islámské mystice se tento láskyplný Boží příklon k člověku stává rozhodujícím náboženským prožitkem. A lidskou odpovědí opět nemá být žádná zákonická a záslužnická křeč, ale intimní, niterný vztah k Bohu, založený na důvěře. Islám také dobře ví o tom, že člověk nemá ve své moci směřování svého srdce, že je to Bůh, kdo lidské srdce zatvrzuje a obměkčuje (Korán 10,99-100), a že tedy o nějakých zásluhách nemůže být řeči.

Závěr

V tomto kratičkém nástinu některých podobností mezi křesťanským učením o milosti na jedné straně a obdobnými myšlenkami v hinduismu, buddhismu, judaismu a islámu na druhé straně jsem se pokusil ukázat, že vedle celkem zřejmé jedinečnosti křesťanského učení o milosti (které souvisí se specificky křesťanským učením o člověku, o hříchu, o spáse a o Kristu) najdeme v jiných náboženstvích prvky a motivy, které budou křesťanům znít překvapivě povědomě.

Co z toho vyplývá? Jsou to stopy všeobecného zjevení? Jsou to teologicky nepodstatné náhodné analogie? Těžko říct. Ale celkem jistě můžeme podle mého názoru konstatovat dvě věci: 1) představa, že jenom křesťanství ví a hovoří o tom, že člověk si sám nepomůže a že je ve své nedostatečnosti odkázaný na zásah nezasloužené Boží milosti (zatímco všechna ostatní náboženství marně usilují o spásu člověka z jeho vlastních sil), je hrubě zkreslující nebo spíš vyloženě mylná (přestože je mezi křesťany stále poměrně rozšířená); 2) aniž bychom chtěli jisté podobnosti mezi křesťanským pojetím milosti a podobnými motivy v jiných náboženských tradicích jakkoli přeceňovat, zdá se, že křesťané, kteří se pokoušejí své pojetí Boží milosti srozumitelně vysvětlit stoupencům jiných náboženství, mohou ve snaze o dorozumění odkázat také k některým motivům jejich vlastních posvátných tradic.

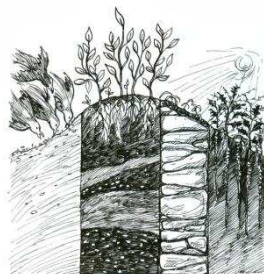
Pavel Hošek, Křesťanská revue 5/2009, 2. část, vybral Jiří Gruber

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

„...a přece se zazelená!“

Podobenství o rozsévači (Mt 13,1-9)

Toto podobenství mi padlo do oka během letošního Aliančního týdne modliteb u nás v Šumperku. Mottem letošního týdne bylo „Budete mi svědky“. Tímto tématem jsme se zabývali v kázáních celkem při osmi ekumenických bohoslužbách. Jeden večer jsme pak ještě seděli s ostatními kazateli u vína a chlebičků a bavili se o těžkostech naší práce, o úbytku členů, o nezájmu lidí o křesťanství. Jakými jsme vlastně to

svědky? Samozřejmě padly staré známé otázky: Kdo za to může? Vadní kazatelé? Naše farní rady a staršovstva? Celý sbor, do kterého není milé přijít, je tam napjatá atmosféra? Neefektivní misijní a evangelizační strategie? Nebo špatné „misijní podhoubí“ zde na Šumpersku? „*Jó, to na Vysočině nebo na Valašsku, to by bylo jiný kafe!*“ A tak dále.

A právě v těch dnech jsem se setkala s podobenstvím o rozsévači, jehož poselství mě zbavilo této skepse.

Rosévač rozsívá zrno. To zrno padá na různý druh půdy. Rosévačem je Ježíš, který mluví, káže. Zrno je jeho slovo. Různý druh půdy jsou různí posluchači. Neříkám asi nic nového.

Některá zrna padnou podél cesty, na *zatvrdlou půdu*, kde nemají šanci zakořenit. Tvrdá půda podél cesty se neotevře. Proto ta zrna pak sezobou ptáci. Tvrdá půda je jako tvrdé srdce, které není schopno se otevřít Ježíšovým slovům. Není schopno se otevřít ničemu novému, revolučnímu. Tvrdé srdce odmítá všechno předem, nevede dialog. Takových posluchačů měl Ježíš kolem sebe dost. Klasickým příkladem jsou zákoníci a farizeové.

Jiná zrna padla na *skalnatou půdu*, tam rychle vzklíčila. Ale protože neměla dostatečně hluboko kořeny, žárem slunce pak rostlinky uschly. I takových posluchačů se kolem Ježíše pár našlo. Těch, co rychle uvěřili, ale stejně tak rychle odpadli. Snad jimi někdy byli právě učedníci. Ti byli Ježíšovým slovům otevření, byli Ježíšem nadšeni. Ale když pak šlo do tuhého a pro Ježíše přišla četa vojáků, zmizeli.

Do třetice padají některá zrna *mezi trní*. Trní symbolizuje všechno, co brání člověku dobře duchovně růst, co člověku „přerůstá přes hlavu“, všechno, co bere energii, až je člověk prostě úplně „vyšťavený“.

Při pohledu na tyto tři typy posluchačstva je jasné, že Ježíš za sebou mnohdy neviděl žádné závrtné výsledky. Tesařina by v tomhle ohledu byla efektivnější – tam jsou výsledky přímo hmatatelné. Ale tohle? – Marná snaha!

Podobně se někdy na své působení ve světě díváme my křesťané. A myslím, že každý, kdo pracuje s lidmi - farář, sociální pracovník, psycholog, učitel - mívá někdy dojem, že jeho práce je úplně marná.

Ale není! Představme si skutečného rozsévače, rolníka, jak rozhazuje po hrstech zrní. On ze své zkušenosti ví, že některá zrna padnou „mimo“. Někde se nezazelená, pšenka nepokvete. Dopředu netuší, jak to s kterým zrnem dopadne, ani to nijak neovlivní. Určitě ale nepoběží sesbírávat ta zrníčka, co spadnou na cestu nebo do bodláčí. On prostě velkoryse rozsívá. A pak nějakou dobu čeká, co z toho vzejde.

Abychom však nezůstali jen u neúrody a nezdarů! Je ještě čtvrtý typ půdy. *Půda dobrá, kde se urodí, zrno vydá užitek*. A to je to povzbudivé a nadějně na tomto podobenství. *I navzdory všem nezdarům a ztrátám se evangelium přesto prosadí*. Nevíme, jak je to možné. To je v Boží režii. Proto nemusíme být z našeho pověření být svědky „v křeči“. Pán Bůh si svou úrodu zajistí. Moc bych si přála pro sebe i pro vás, abychom dokázali takto velkoryse a bez křeče rozsívát a spoléhat se na Pána Boha.

Teď to celé trochu posunu. Řekli jsme, že Ježíš je rozsévačem. Ale on je také tím zrnem. Tím, kdo v člověku roste, kdo v člověku působí. Je však také tím zrnem, které je zmařeno, které zakusí ztrátu, zakusí smrt. I Ježíš je tím „pohřbeným zrnem“. Ale po třech dnech vzklíčí nový život. A vydává úrodu a užitek. Proto můžeme i my na všechny ztráty v našem životě nahlížet jinak.

Myslím, že nás nemusí příliš trápit „misijní ztráty“. Ale ani ty osobní. V každém člověku spousta věcí umírá. Umře například přátelství, radost, talent, část těla. To je vždycky moc smutné a bolestivé. Spoustu věcí v sobě musíme nechat umřít vědomě - proto, aby mohlo vyrůst něco nového. Jistě jste to někdy zažili. A umíráme my sami, každý den jsme blíže vlastnímu konci. Smíme však doufat, že ten, kdo nám život dal, dává smysl i tomu, co umírá. A dává smysl všemu, co bylo a je v našem životě zmařeno, ztraceno, co v nás muselo umřít. Dokonce naší smrti dá smysl. Skrze ni totiž vzejde nový úrodný život ve věčném Božím království.

Podobenství o rozsévači mě pozvalo k naději pro mou práci, pro naši církev, pro můj osobní život. Zve i vás. *Ať se děje cokoli, věřme, že se zazelená.*

MODLITBA

Pane, děkujeme ti za to, že se stále káže tvé Slovo. Díky, že nám stále svěřuješ ten krásný, ale nelehký úkol. A hlavně ti děkujeme, že si ty sám všechno řídíš a že se děje tvá vůle a ne ta naše. Díky, že smíme mít naději, že tvé Slovo nikdy nepomine, protože ty si úrodu sjednáš i navzdory ztrátám a prohrám. Moc ti také děkujeme, že smíme doufat v tuto úrodu i pro naše osobní věci, i pro den naší smrti. Amen

Autorka pobožnosti **Hana Chroustová** se narodila 20. 5. 1981 v Jimramovských Pavlovicích na Vysočině. Studovala teologii v Praze, Paříži a Frankfurtu nad Mohanem. Po studiu pracovala tři měsíce v nízkoprahovém klubu pro mládež ve Frankfurtu a poté v Domově sv. Alžběty u Tišnova. V roce 2007 nastoupila vikariát v Mělníku u sestry farářky Hany Pfannové. Od září 2008 působí jako farářka ve sboru v Šumperku. K jejím zálibám patří hudba, tanec, divadlo, cestování a posezení s přáteli.

BUDE

Kavárnička v březnu

- 3.3. Superintendent Dr. Ferdinand Císař
- 10.3. Jižní Francie, promítá bratr Jan Franců
- 17.3. Studenti konzervatoře
- 24.3. Jan Amos Komenský – vypráví sestra Věra Bednářová
- 31.3. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

ČTYŘIKRÁT Z BRNA

Přesně vzato, tentokrát tato rubrika výjimečně nepodává obraz dění v brněnských sborech ČCE, ale stručně portrétuje čtyři mladičké osoby žijící v dálkách Asie nebo Afriky, a přesto nám velice blízké. O našich sborech budiž řečeno jen tolik, že jim o tyto "cizince" doopravdy jde a není jim zatěžko dobrovolně shromažďovat každým rokem prostředky potřebné pro naplnění úkolu, který se nazývá:

Adopce na dálku

Do projektu Adopce na dálku se sbor Brno I zapojil roku 2002. Náš „adoptivní syn“ se jmenuje Lokesh a žije v Indii. Narodil se v roce 1993 a má pět sourozenců. Když jsme jej adoptovali, navštěvoval 3. třídu základní školy. Za těch víc než sedm let z černoookého chlapce vyrostl mladý muž. Jeho zájmy se také proměňovaly s věkem – stejně jako u našich dětí. Nejprve chtěl být policistou, pak se do popředí jeho zájmu dostaly přírodní vědy a počítače. Krom toho má v oblibě kolektivní hry, zejména kriket, což je pro bývalou anglickou kolonii typické. Lokesh s rodinou se museli vyrovnat se ztrátou otce, který zemřel v roce 2004. Od té doby je ještě pilnější a cílevědomější. Doufejme, že příští rok zdárně dokončí střední školu a bude pokračovat na vyšší technické, aby se mohl věnovat zaměstnání, které má perspektivu.

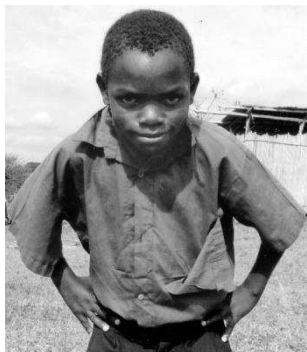
OT

Deborah Nzuzi Mabindu je holčička dnes třináctiletá. S pomocí bratří a sester ze sboru v Blahoslavově domě může navštěvovat školu svaté Kristýny v Kinshase v Kongu. Rozhodli jsme se – na podnět presbyterky Evy Boudové – prostřednictvím Charity jí v projektu Adopce na dálku pomáhat ke vzdělání. Deborah je spolu se sestrou (dvojčetem) nejmladší členkou devítičlenné rodiny důchodce a velmi často nemocné nezaměstnané matky. Učí se dobře, kromě výtvarné výchovy a zpěvu ji v poslední době baví i matematika. Chce být švadlenou nebo učitelkou. Několikrát do roka dostáváme od ní zprávy o škole a rodině, jednou do roka pak výroční zprávu o prospěchu a rodinné situaci.

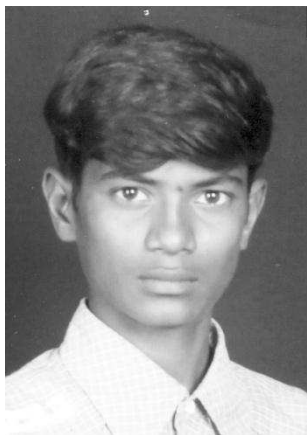
Jsme vděční dárcům, kteří shromažďují ročně sedm tisíc korun na školné a školní pomůcky. Co vybereme nad to, užije Charita na různé pomocné fondy a informuje nás o tom. Neumíme si jistě představit život v úplně jiných podmínkách, než máme my. Jsme rádi, že se svou kapkou můžeme podílet na pomoci v nedostatku.

NP

Adoptivní chlapec Husovických vřešťanů je z Ugandy a jmenuje se Tonny Tamale. Narodil se 3. 3. 1998, bydlí v obci Buwooya a v rubrice vyznání má uvedeno „protestant“. Tatínek mu zemřel už v roce 1997. Maminka se živí jako pomocnice v domácnosti, Tonny žije u své tety a čtyř strýců. Nemají dům, bydlí v nájmu. Koupili si malé políčko, které obdělávají k vlastní obživě. Pěstují kasavy, brambory, kukuřici a fazole. Mají slepice a psa jménem Police. Tonny se učí průměrně, ale rád hraje fotbal. Peníze na vzdělání mu posíláme od roku 2003 a držíme mu palce.

ŠH

Náš sbor v Židenicích podporuje už sedmým rokem chlapce jménem Praveen s Halabavi. Pochází z jihozápadní Indie, ze státu Karnatáka, který má asi 53 milionů obyvatel. V zemi se nachází rozsáhlý komplex chrámů a paláců bývalé hinduistické velmoci ze 16. století. Dnes je hlavním vývozním zbožím káva a kešu oříšky. Praveen chodí do 10. třídy vzdělávacího centra v Bijapuru. V březnu mu bude 18 let.

Každý rok dostáváme od něj krasopisně napsaný dopis v jeho rodném jazyku nesoucím název „kanada“ (naštěstí doplněný překladem do angličtiny) a zároveň zprávu o jeho studijních výsledcích. Vidíme, že si vede dobře a vedení školy oceňuje též jeho píli a cílevědomost. O té svědčí také jeho, již po několikáté opakovaný, záměr „stát se doktorem“. (neprozradil nám čeho, a tak se domníváme, že lékařem). Přejeme mu, aby mu to vyšlo.

JS

Křest dětí

Křest dětí se dělá velmi jednoduše: politím vodou a pronesením křestní trojiční formule. K platnému křtu v zásadě stačí málo. Křestní voda nemusí pocházet z žádného zázračného pramene a křtící osoba nemusí být vybavena zvláštními náboženskými schopnostmi. Avšak u této svátosti zdaleka není důležité jen to, aby byla platně a řádně vykonána. Není to totiž magický úkon, ale zásadní událost na cestě víry, která vyžaduje, aby se na ni křtěný člověk připravil a poté si ji celým svým životem přivlastnil.

Jak ale potom můžeme křtít malé děti? Vždyť ty se těžko mohou na křest připravit a navíc si ho pak nebudou vůbec pamatovat! (Není na škodu udělat při křtu pár fotek či videozáznam. Přítomnost fotografa – pro někoho možná rušivá – je bohatě vynahrazena možností později dítěti křest působivě zpřítomnit.) Nechme teď stranou důvody, které většinu církví vedou k tomu, aby schvalovaly a praktikovaly křest dětí. O tom třeba někdy jindy. Podstatné je, že se v případě křtu nemluvněte odpovědnost za to, aby křest přinesl své plody, přesouvá zpočátku na rodiče, případně na ty, kdo dítě vychovávají. Proto je křestní příprava, kterou farář / farářka vede, věnována právě jim.

Křest je v celém křesťanstvu jeden a tentýž a je to tak správně. Avšak vše, co v životě rodiny křtu předchází a co po něm následuje, se může v jednotlivých případech dosti lišit. Proto je dobré, když křestní příprava není jen farářskou samomluvou o tom, co křest znamená, ale je skutečným rozhovorem, v němž přijdou ke slovu i názory a zkušenosti rodičů.

V prvé řadě se tu otevírá prostor k objasnění důvodů, které rodiče ke křtu potomka vedou. Nejedná-li se o rodiče z tradičně křesťanských rodin, mohou být tyto motivy velmi rozmanité a často se vůbec nemusejí shodovat s „předepsaným“, katechismovým pojetím křtu. Úlohou faráře / farářky přitom není rodiče známkovat a poučovat o tom, které motivy jsou ty jediné správné a křesťanské. Spíše se mají i za zdánlivě světským, či naopak zase pověrečným očekáváním rozkrýt oprávněné otázky a potřeby, jimž křest může vyjít vstříc.

Odtud už je jen krok k rozhovoru o osobní situaci rodičů, včetně různých všedních problémů, které s sebou nedávné narození dítěte nese. Tyto problémy rozhodně nejsou něčím vedlejší a cizím, co se vlastně křtu samotného vůbec netýká a mluví se o tom jen proto, že to vyžaduje zdvořilá společenská konverzace. Má-li být předmětem rozhovoru budoucnost dítěte a jeho růst ve víře, pak od těchto zdánlivě přízemních a namnoze málo duchovních starostí nelze odhlédnout, protože prostě patří k atmosféře domova, kterou dítě od malička nasává a nese si ji pak třeba po celý život. Záleží ovšem hlavně na rodičích samotných, chtějí-li na tuto osobní rovinu v rámci přípravy přistoupit. Podaří-li se to, má to mimo jiné i tu výhodu, že je možné křestní promluvu tak trochu „ušít na míru“, aby se dotýkala také konkrétních rodičovských otázek, obav i radostí, které péči o dítě doprovázejí.

Jak již bylo řečeno, křest je pro rodiče závazkem. Tento závazek je vtělen do křestního slibu. Slib je potřeba v průběhu rozhovorů sestavit tak, aby k němu rodiče (a kmotři) opravdu mohli vnitřně přitakat. Křestní příprava proto nezbytně zahrnuje i představy rodičů o výchově dítěte k víře. Je na místě, aby v pravou chvíli zazněla také očekávání církve stran této výchovy. Farář / farářka sice nemá právo rodičům radit či dokonce přikazovat, co přesně mají dělat, avšak má povinnost připomenout, že rodina nezanedbatelnou měrou ovlivňuje budoucí rozhodnutí dítěte přiznat se (či naopak se nepřiznat) ke svému křtu. Netřeba snad připomínat, že tu i církev nese svůj díl odpovědnosti a nemůže případné zanedbání v této věci svádět jen na rodiče. Proto je součástí přípravy také pozvání do života sboru a informace o jeho aktivitách.

Přirozeně se nabízí otázka, kdy má farář / farářka právo křest dítěte odmítnout, přesněji řečeno: doporučit jeho odložení. Na tuto otázku neznám uspokojivou odpověď. Za svou kratičkou praxi jsem před podobné rozhodování zatím nebyl postaven. Vážná potíž může například nastat, když se názory rodičů na křesťanskou výchovu dítěte nesmiřitelně rozcházejí. „Natruc“ uskutečněný křest by v takovém případě byl spíš kamenem úrazu pro vztah manželů a patrně i pro dítě samotné. Překážkou křtu rovněž může být, když rodiče výslovně odmítnou umožnit dítěti setkání s evangeliem.

Nakonec zbývá probrat s rodiči krok za krokem křestní bohoslužbu a vysvětlit její jednotlivé části. Občas se podaří pohnout rodiče a kmotry k tomu, aby se do bohoslužby zapojili také čtením Písma. Skvělé je, když si rodiče sami zvolí biblický text, který se stane základem křestní promluvy, a případně si vyberou i píseň. Zvolené biblické slovo může být rovněž vhodným námětem k rozhovoru.

Nevynechal jsem něco důležitého? Jistě, formality: zápis do sborové knihy narozených a pokřtěných a vyhotovení křestního listu. Ale také přání (a modlitba), aby křest dítěte nebyl posledním setkáním s rodinou, která o něj požádá.

Ondřej Kolář

ROZHOVOR

MUDr. Jaromír Strachoň (1921 - 2007)

Již téměř před třemi roky zemřel br. Jaromír Strachoň, člen II. brněnského sboru (v Blahoslavově domě), později kurátor sboru ČCE v Heršpicích a seniorátní kurátor Brněnského seniorátu (byl jsem jeho předchůdcem). Už koncem minulého roku jsme se chystali na rozhovor s jednou z jeho tří dcer, MUDr. Janou Stolinovou (J), a manželkou Miloslavou Strachoňovou (M). Naše setkání se uskutečnilo ve velmi přátelské atmosféře v bytě dcery Jany vzpomínaného bratra.

Nejprve se chci zeptat vás, manželky br. Jaromíra Strachoně. Jak a kde jste prožila mládí a kde jste se s manželem seznámili?

(M) Oba pocházíme z Heršpic, tam jsme se setkávali ve sboru, ve sdružení mládeže a tam také začal náš vztah, z něhož později vzniklo manželství. Tam jsme se také po letech strávených v Brně vrátili a prožívali tam své stáří. Já tam vlastně dosud zůstávám. Lidé si často pletou naše Heršpice u Slavkova s Horními a Dolními Heršpicemi - částmi Brna.

Z vyprávění vašeho manžela vím, že časově byl váš předpokládaný sňatek a manželovo zatčení velmi blízko.

(M) Musím ještě připomenout, že můj budoucí manžel byl za války totálně nasazen, odkud se mu podařilo uprchnout a dva roky se pak skrýval. Po válce studoval v Brně na lékařské fakultě, já jsem už byla zdravotní sestrou u sv. Anny. Po komunistickém puči v únoru 1948 patřil k těm mladým lidem, kteří nástup komunistů neschvalovali a byli pronásledováni. Nejprve byl vyloučen ze studia, posléze, po odvolání, znovu přijat, a nakonec zatčen a odsouzen. Manžela zatkli den před svatbou v říjnu 1949. Odsoudili jej jako politického vězně na šest roků. Na Vánoce v roce 1953 se z vězení vrátil. Několikrát žádal o umožnění sňatku, ale sdělili mu, že nepovolení sňatku patří k trestu. Při propuštění jej čekala již tři a půlletá dcerka. Štěstí bylo, že jsem měla v Heršpicích rodiče, ke kterým jsem se v době věznění manžela vrátila. Po návratu z vězení byl zbaven občanských práv, ale přece se podařilo, že jsme mohli být oddáni nějakým úředníkem a poté i heršpickým farářem Bohuslavem Černíkem. Rovněž mu bylo znemožněno dokončit studium.

Paní Jano, vy jste druhá dcera?

(J) Ano, mám vedle starší sestry Jarmily i mladší sestru Věru.

Rozhodla jste se následovat povolání otce, i když v jiném lékařském oboru?

(J) Spíš jsem chtěla být laborantkou, ale po absolvování zdravotní školy jsem studovala stomatologii, i když mně to tatínek rozmlouval. Byl nakloněn spíše všeobecnému lékařství.

Aspoň ve stručnosti nám přibližte další životní pouť vašeho manžela a otce. Víme, že nebyla jednoduchá.

(M) Opakovaně žádal o povolení dokončit studium. Ale i z obce přišlo, že není zájem, aby studoval.

(J) Po těchto neúspěšných pokusech absolvoval střední zdravotní školu a pracoval jako histologický laborant na patologii u sv. Anny, pak přešel do úrazovky a zde jej zastihl rok 1968. Protože byl zcela rehabilitován a zaměstnavatel mu poskytl poměrně dobré podmínky, mohl využít možnosti pokračovat ve studiu lékařství. Byl zařazen do třetího ročníku, i když měl studium téměř ukončené. Také bylo nutné denní studium (u lékařství to není jinak možné). Dostával i část platu a v roce 1971 dokončil studium.

(M) V tomto období se politická situace již zhoršovala, byla mu zakázána promoce, ale nakonec, po zásahu tehdejšího rektora profesora Vašků, odpromoval. Po dokončení fakulty se vrátil do úrazovky, pak přešel na internu

do Ivančic k příteli primáři Němcovi a po atestaci pracoval jako závodní lékař v Retexu a Mosilaně v Ivančicích. Pak až do důchodu působil jako obvodní lékař ve Slavkově. Po návratu z vězení jsme ještě žili u rodičů v Heršpicích, od roku 1959 jsme bydleli v Brně - Králově Poli. V roce 1978 jsme se vrátili definitivně do Heršpic.

Povězte našim čtenářům také o činnosti manžela a tatínka v církvi.

(J) Tatínek se v Blahoslavově sboru příliš neangažoval, nás řádně přihlašoval do náboženství a do konfirmačního cvičení, ale stále ho to táhlo do heršpického sboru. Dobře si rozuměl s br. farářem Průšou a ten ho získal pro práci v Jeronymově jednotě.

(M) Po návratu do Heršpic, ostatně do sboru, kde vstoupil do naší církve T. G. Masaryk, se stal v roce 1981, za faráře Josefa Průši, kurátorem a v této funkci, pro manžela spíše posláním, setrval až do roku 1993. To už byl vikářem a později farářem Tomáš Trusina, který byl ve sboru velmi oblíbený.

(J) Tatínek ve sboru organizoval brigády na přestavbě fary a kostela, zpíval v pěveckém sboru, nebál se jednat, ba až bojovat na úřadech, za církevní a sborové záležitosti. (Vždyť neměl co ztratit, byl bojovníkem od narození). Angažoval se také v začátcích diakonické práce v Ostrčilově vile v Kloboukách u Brna.

(M) Když manžel odešel do důchodu, mohl se více věnovat sboru. Zvláště potřebné to bylo v období, když byl sbor neobsazený. V letech 1986 - 1992 ke sborovým povinnostem ještě přibyla, za seniora Miroslava Rozbořila, služba seniorátního kurátora, do níž byl zvolen.

Jak bylo možné při náročném lékařském povolání vše časově zvládat?

(J) Tak to zastřešovala maminka, a tak ho uvolnila, že mohl dělat, co chtěl a co církev potřebovala.

Máte stále kontakty s církví?

(M) Zúčastňujeme se bohoslužeb hlavně v Heršpicích, kde je nyní farářkou sestra Jarmila Řezníčková, která také pohřbívala manžela.

Chci vám sám povědět i jednu svou vzpomínku, o čem snad ani nevíte. Když jsme jezdili na synody do Prahy, br. Strachon s námi nespával v hotelu. Tam jsme viděli solidaritu někdejších politických vězňů. Vždy si jej večer po jednání některý vyzvedl a zase ráno do vinohradského sboru dovedl.

(M) To byl určitě Vašek. Manžel měl v Praze mnoho kamarádů, muklů, z doby věznění.

Při úmrtí vašeho manžela a tatínka jsme četli na parte jednu sloku z Evangelického zpěvníku, která se jistě vám i nám zdá pro jeho životní cestu charakteristická:

V Tvé síle, Pane Bože můj, všem bouřím vzdoruji a mořem času v přístav Tvůj bezpečně dopluji.

Ptal se Jiří Novák

SBOROVÁ STATISTIKA BRNO 2008 a 2009

Počet členů	Brno I	Brno II	Husovice	Židenice
Brno	1137/1139	814/746	523/528	468/473
Kazatelské stanice	64/60	29/28		130/131
Celkem členů	1201/1199	828/774	523/528	598/604

Bohoslužby, svátosti a služebnosti

Počet bohoslužeb celkem	131/125	145/145	58/58	110/111
Brno - účast	BK:64/61	121/121	67/69	103/104
Brno - účast	ČK:145/148			
Kaz. stanice - účast	Rych: 12/11	Ku: 8/8		Bla 18/17
Kaz. stanice - účast		Tiš: 16/14		
Nedělní škola - účast	16/17	18/14	10/12	14/18
Večerní nešpory - počet	6/6	10/11	Viz Brno I	
ÚSP a DD - počet	30/31	29/26	12/12	12/19
Diakonie ČCE Brno - počet	viz Brno II	48/44		
Prezentace dítěte	0/1	0/0	2/1	0/0
Křty	30/15	3/8	10/5	4/9
Vysluhování VP - počet	22/23	22/25	8/8	40/37
Vysluhování VP v rodině	0/3	3/3	0/0	6/3
Konfirmováno	7/0	3/0	0/0	0/5
Sňatky	19/15	1/1	25/26	5/8
Pohřby	14/16	11/14	5/1	10/3

Setkání v týdnu - průměrná účast

BH pro dospělé	22/22	18/14	8/8	15/14
BH pro děti	6/7	5/6	7/9	16/19
Konfirmandi	4/3	3/3	0/6	8/6
Mládež	7/6	7/7	8/11	16/15
Dětský klub	13/14	-	-	-
Katecheze	3/5	-	-	2/2
Kurzy Alfa a Beta	29/25	-	-	-
Přípravka NŠ	4/5	5/5	-	-
Klub otevřených dveří	9/9	-	-	-
Kavárnička pro seniory	31/29	-	-	-
Pěvecký sbor	25/20	viz Brno I	-	14/14

Setkání jednou v měsíci – průměrná účast

Staršovstvo - členů	22+4	12+6	10+3	10+
Redakční rada Setkávání	7/6	5/5	1/1	1/ 2
Třicátníci, kluby, Taizé	-	8/8	15/18	15/18
Setkání sboru	25/29	12		25/30
Desert – bohoslužby			90/90	

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.3.	Jakub Dvořák	10 let
3.3.	Blahoslav Šimek	79 let
4.3.	Ludmila Nedbalová	78 let
9.3.	Věra Lautererová	76 let
9.3.	Milada Schimerlová	79 let
9.3.	Josef Veselý	96 let
12.3.	Helena Firbasová	89 let
12.3.	Vladimír Kropáč	70 let
13.3.	Zdeněk Dufka	86 let
16.3.	Roman Suchý	50 let
17.3.	Hana Baštová	30 let
21.3.	Klára Cetkovská	10 let
25.3.	Gerda Giecová	90 let
25.3.	Věra Novosadová	84 let
28.3.	Věra Lerchová	90 let
29.3.	Tomáš Kult	40 let

Brno II

3.3.	Lydie Zemanová	89 let
3.3.	Milan Sedláček	75 let
9.3.	Květoslava Dufková	88 let
9.3.	Melanie Keřkovská	86 let
11.3.	Františka Říhová	83 let
11.3.	Miloš Řibřid	82 let
12.3.	Pavel Trojan	40 let
13.3.	Jana Padrtová	40 let
18.3.	Zdenka Maláčová	83 let
21.3.	Libuše Marková	92 let
23.3.	Adéla Buchtová	88 let
25.3.	Jiří Umlášek	70 let
26.3.	Jan Švanda	40 let
28.3.	Vladimír Horák	84 let
28.3.	Věra Martinásková	83 let
31.3.	Miroslav Štěrba	76 let

Rozloučili jsme se:

5.2. Ludmila Šustrová, nar. 1927

Pokřtěn byl:

7.2. Matyáš Doubrava, nar. 2009

**Jsi hoden přijmout tu knihu
a rozlomit její pečeti,
protože jsi byl obětován,
svou krví jsi Bohu vykoupil lidi
ze všech kmenů, jazyků, národů a ras
a učinil je královským kněžstvem našeho Boha;
a ujmou se vlády nad zemí.**

Zj 5,9n

Tomáš Sedláček: Ekonomie dobra a zla

Jedním z vánočních dárků, který mne loni potěšil pod vánočním stromečkem, byla kniha Tomáše Sedláčka *Ekonomie dobra a zla*. Široká česká veřejnost se s tímto autorem mohla seznámit zejména v souvislosti s ekonomickou krizí. Byl jedním z členů „NERVu“ (Národní ekonomické rady vlády), jeho názory na krizi mohli diváci také slyšet v talk-show Jana Krause „Uvolněte se, prosím“.

Ekonomie dobra a zla, knižní podoba Sedláčkovy disertační práce, se stala velmi rychle bestsellerem, a to navzdory skutečnosti, že na Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity Sedláček tuto práci neobhájil.

Celou knihou se jako červená nit táhne autorem v úvodu položená otázka, zda se dobro vyplácí, či zda je mimo ekonomický kalkul, anebo je člověku naopak vrozená sobeckost. Autor nastiňuje možné odpovědi, které na tuto otázku můžeme nacházet ve starověkých textech. Věnuje se takto nejprve Eposu o Gilgamešovi, Starému zákonu, antickým filosofům, křesťanství. Potom uvádí, jak na tuto otázku odpovídali otcové ekonomie, zejména Adam Smith, a stručně popisuje současnou ekonomickou antropologii.

Pro mne nejzajímavější pasáž knihy představovalo odhalení a odmaskování „homo oeconomicus“, tedy antropologického modelu člověka, který si pro svou potřebu ekonomie vykonstruovala, aby mohla dostát požadavkům na objektivitu svého poznání, na vědeckost sebe samé. Zkonstruováním rozumně uvažujícího člověka, snažícího se v každém okamžiku maximalizovat svůj zisk, získala ekonomie úhelný kámen, od kterého se odráží při konstruování svých teorií a výpočtů. Že tak člověk v praxi nejedná (a to ať již z toho důvodu, že ne vždy jednáme rozumně), tak z toho důvodu, že ne vždy sleduje naše jednání náš prospěch), již ekonomie nerada připouští, promýšlí a akceptuje.

Dále pro mne bylo poměrně zajímavé sledovat, jaké biblické texty autor vybral a prezentoval. Připomenul tak mimo jiné sociálně ohleduplné předpisy Starého zákona (milostivé léto, paběrkování, almužny), uzákonění sobotního odpočinku, lásku k bližnímu.

Konečně jsem se přistihl při přemýšlení o tom, zda bych v roli oněch profesorů nechal autora předloženou práci obhájit jako disertační. Ekonomové mu prý vytýkali nedostatek tabulek a grafů, mně pro změnu přišly zjednodušené některé úvahy filosoficko-teologické. Takové je nicméně riziko prací pokoušející se sblížovat světy různých vědních disciplín, tedy riziko zjednodušování a ne vždy porozumění z jedné či druhé strany. Přesto myslím, že je a bude navýsost potřebné takovéto pokusy podstupovat a snažit se překonávat současný trend, kdy jednotlivé vědní disciplíny jsou oddělené, dělají vědu pro vědu a často si nejsou schopné naslouchat navzájem, natož aby se pokoušely skládat účty běžným smrtelníkům. Knihu Tomáše Sedláčka považuji za poměrně zdařilý pokus o překonávání obojího.

A odpověď na autorovu otázku: Vyplatí se dobro? Nedávno měl jeden můj známý farář přednášku o dobru a zlu. Lehce jsme si ho dobírali, co farníkům řekl, jak že to tedy je? Jeho odpověď byla, že je to tajemství... Stejně tak autor knihy žádnou jednoznačnou odpověď na svou otázku nedává (byť své sympatie neskrývá), ale ukáže vám poměrně širokou škálu možných odpovědí a pozve vás k tomu, abyste si nad tím popřemýšleli sami.

Jan Soběslavský ml.

MUŽI ČESKÉ REFORMACE

Bedřich ze Strážnice

Rozporuplná postava husitského hnutí, hodnocená historiky vesměs velmi špatně, a to jako člověka nestálého, povahy pletichářské, který se přidal k táboritům, jen aby získal majetek. (Touha po majetku by se však dala vytýkat ve středověku všem válečníkům. Ve válečné akci byla kořist považována i z právního hlediska za ospravedlnitelnou a nepostižitelnou.) Profesor Amedeo Molnár příkrá hodnocení ve stati o Bedřichovi zpochybňuje a prokazuje, že jeho záměrem bylo umožnit táborské církvi žít i v situaci, kdy převládala v Čechách všeobecná snaha o smír pod kompromisem (kompaktáta), tedy v období nepříznivém radikálním hnutím (A. Molnár: Na rozhraní věků, Vyšehrad, 1985).

Co víme o Bedřichově původu? Téměř nic, jen to, že to byl zeman z jižní Moravy, kněz. Později z historických dokumentů se o něm dozvídáme, že se roku 1419 objevuje mezi českými poutníky na hory, ti ho vnímají jako „němého pátera“. Počátkem následujícího roku v Plzni očekává předpověděný konec světa a příchod Páně. Marně. Zklamán, odchází spolu s Korandou a dalšími dvěma knězi na Tábor, kde se právě buduje hradiště, schopné čelit křížáckým výpravám. Táborité zde chtějí sloužit Bohu nově, prostě, bez obřadů. Přichozí zde prožili bratrské přijetí, nadšené společné usilování o křesťanské společenství, ale i upevňování bojových schopností. Bedřich dlouho nezůstává, po několika měsících ho jeho čínorodá povaha vede domů, na Moravu, kde chce využít nových zkušeností k založení obdoby Tábora. Spolu s přáteli k tomu vybírají ostrov na řece Moravě, poblíž dnešního Uherského Ostrohu. Ale ani tady klidné budování nevydrží a náhle se svými spolubojovníky přepadají blízký velehradský klášter a dominikánský konvent v Uherském Brodě. Tady si vyslouží pověst „vražděného kněze“. Tak se uvedl do dějin během necelých dvou let. Moravský Tábor však zanikl dřív, než byl dobudován, ani nevíme, za jakých okolností.

Později se Bedřich stal významným táborským hejtmanem, který však navzdory již zmíněným dobovatelským zkušenostem k dosažení cíle neprosazoval jen válečné střety. Vyhledával i kontakty mezi svými protivníky, které by mu později mohly nějak prospět. Ačkoliv se nepřestával představovat jako kněz, jeho schopnostem víc odpovídala kromě hejtmana činnost politika a diplomata. Vynikal bystrostí posudku situace, dovedl odhadnout její

pravděpodobné důsledky. Uměl vyjednávat a přitom odhalit i zájmy soupeře, kterých pak při dalším jednání využil.

Na počátku třicátých let těžce nesl narušenost kázně tábořských vojsk, nejednotu názorů velitelů a později i vojenské neúspěchy. Když potom u Lipan přehlížel obě proti sobě stojící vojska, nedokázal se přesvědčit, že táborité mají proti silnějšímu a sebevědomějšímu nepříteli naději na vítězství. Proto varoval před střetem, naléhavě radil ke smíru, ale nepodařilo se mu na posledním jednání před bitvou přesvědčit oba nepřátelské vojevůdce. Naopak radikálové ho za tato slova chtěli obvinít ze zrady. Tehdy Bedřich nezástal a se svými jezdci před bitvou odejel. Porážkou táborité ztratili své postavení a hrozilo jejich úplné vyloučení z jednání o dalším vývoji v zemi. Dalo se takovému nebezpečí nějak čelit? Nepřicházela-li v úvahu nová tábořská vojenská síla, pak bylo možné aspoň zachraňovat, co se dá, novým a novým jednáním. Zdálo se, že tomuto postupu nahrává i čas. Zikmund se stane králem, ale ne na dlouho - je starý a nemocný, také koncil skončí a jeho vyslanci nebudou dál zasahovat do dění v Čechách. Bedřich byl s vyjednávací taktikou srozuměn, ale s výhodou času nesouhlasil. Naopak byl přesvědčen, že je třeba jednat rychle a předejít dohodám chystaným vítěznou stranou se Zikmundem. Tomu jde tolik o český trůn, že bude snad rozumný a porážku táboritů nepřecení, ale bude se snažit s nimi raději uzavřít dílčí narovnání. Tento názor převládá a Bedřich se stal mluvčím, později předákem celé tábořské strany. K tomu, aby se dostal k Zikmundovi, využil svých známostí mezi jeho příznivci, jimž dal na srozuměnou, že má králi co nabídnout. K setkání opravdu došlo v Třebíči, v předvečer slavnostního vyhlášení kompaktát v Jihlavě (červen 1436). Bedřich na něm předložil Zikmundovi tábořské požadavky, sepsané po důkladném projednání Mikulášem z Pelhřimova. V těch tábořstí žádali, aby všechny tábořské obce se vždy směly svobodně hlásit k prosté bohoslužbě, aby nikdo z členů nebyl nikým stíhán, pokud by nezastával něco, co je rozporu s Božím zákonem. Konečně, aby král zárukami potvrdil, že tyto výsady budou platné za jeho vlády, i za vlády jeho nástupců. Pokud by kterýkoli český král tyto svobody u kohokoli z táboritů porušil, budou se oni považovat za zproštěné závazků, které mu slíbili. Král převzal písemné podání, vyřčené požadavky vzal na vědomí a po rozvážení Bedřichovi odpověděl, že započaté jednání ukončí v Praze.

V připraveném textu úmluvy mezi zástupci krále a Bedřichem bylo sepsáno dvanáct odstavců, ale hned první měl zásadní důležitost a stal se při projednávání na sněmu základem bouřlivých sporů. Odpovídal tomu, co tábořstí v Třebíči žádali, ale teď Bedřich požadavek o nestíhání upřesnil: pokud by někdo tábořské vinil z jednání proti Písmu a Božímu zákonu, má v Písmu ukázat, jak jeho jednání má být napraveno. To bylo zcela neslýchané, protože zpochybňovalo právě vyhlášená kompaktáta, která ovšem tábořstí nikdy neuznali. Vyslanci koncilu rozhodně takovou formulaci odmítali. Někteří z českých pánů doporučovali vyjmout z textu navržený doplněk a jinak dohodu podepsat. V případě úplného odmítnutí se obávali možných nepokojů vyvolaných nespokojeností tábořských. Bedřich si byl vědom nepříznivé nálady na sněmu, která nedovolí jeho požadavek obhájit. Přišel s novým návrhem. Vzdal se v textu svého sporného rozšíření, ale uplatnil aspoň právo

táborských na dosavadní způsob bohoslužeb. Dále slíbil přesvědčit sirotčí Hradec Králové o prospěšnosti smíru s králem. Zamýšlel tak i Hradec začlenit do své tábořské dohody se Zikmundem. To bylo pro krále lákavé, protože Hradec smír odmítal, a zlomit jeho odpor vojensky se přes všechnu snahu nedařilo. Bedřichův slib u hradeckých neprošel hladce, ale nakonec se mu přece záměr podařilo uskutečnit. Výsady získané pro Tábor a Kolín dostal nyní i Hradec. Byl to značný úspěch. Dal tábořské straně možnost žít i proti dohodám kompakťát. Žel, za několik týdnů bylo vše jinak.

Zikmund se potřeboval zbavit zbytků tábořských polních vojsk. Když na jaře 1437 zahájil přípravu k jejich odsunu na frontu proti Turkům, neozval se doma žádný protest. Šlechta ani měšťané o vojska nestáli, proč mlčel i Bedřich? Se vši pravděpodobností byla dohoda o odsunu vojsk učiněna už při prvním jednání v Třebíči. Byla to zřejmě podmínka, která vůbec umožňovala dohodu tábořských s králem. Jakmile ale Zikmund tohoto cíle dosáhl a vojsko opustilo zem, změnil zcela svoji dosavadní politiku a přestal uznávat všechny svoje dohody a sliby. Bedřich, když poznal, jak věrolomnou hru s ním Zikmund hrál, vypověděl i své závazky ke králi a stal se jeho odpůrcem. Krále ale opouštěli i jiní, dokonce i ti, kteří ho od počátku podporovali. Rokycana tehdy opustil Prahu, aby odešel do bezpečí. K tomu v létě ještě dal Zikmund veřejně, potupně popravít na Sionu zajatého Jana Roháče z Dubé. Odpor mohutněl tak, že král musel v prosinci narychlo opustit Prahu, aby se zachránil. Ve Znojmě zemřel.

Ani v dalších letech, příznivějších pro zemi, se Bedřichovi nepodařilo jeho úmysl prosadit. Tábořská církev, znavena svých kněží, nepřežila. Bedřich zemřel opuštěn na hradě Potštejně v roce 1459.

Ladislav Hájek

ZE SBORU BRNO HUSOVICE

Adopce na dálku

Projekt, vedený Arcidiecézní charitou, je založen na jednoduché koncepci, vysoké praktičnosti a vyznačuje se výborným motivačním prvkem – konkrétností pomoci. Protože nelze prospět všem na světě, snažíme se obvykle zaměřovat své úsilí na menší celky či jednotlivce, což nám umožňuje lepší představu o smyslu naší pomoci. Adopce na dálku je zaměřena na děti v zemích, kde například sirotek nedosáhne sám ani na základní vzdělání, což ovlivňuje jeho šance ve společnosti. Na naše poměry skromná částka mu umožní zakoupení školní uniformy, učebnic a studium na škole, a dítě má tedy i nesrovnatelně větší šanci na důstojný život v dospělosti. Často podporou jednoho dítěte podpora míří nepřímě i na zbytek rodiny, sourozence či prarodiče.

V našich poměrech nepředstavitelná chudoba je tak velká, že hrozí neschopnost vcítění se do takovýchto poměrů – stává se až abstraktním pojmem. Malá pomoc, kterou dáváme, je vyvážena tím, že si uvědomíme

problémy jiných lidí a vlastní situaci uvidíme v jiném světle. U rodin s dětmi pak je zde neocenitelný výchovný moment.

Projekt Adopce na dálku má v našem sboru v Husovicích celkem dlouhou tradici. Kromě několika rodin, které mají „vlastní“ adoptované děti (jedno i více), jsme kdysi usoudili, že by naše smečka dětí z Husovic mohla mít společného adoptivního kamaráda. Děti si tenkrát říkali „Husovičtí vřešťani“ a dnes jsou z nich již dospívající nebo dospělí mladí lidé. Tonyho Tamale, jejich adoptivního kamaráda z Ugandy, však má sbor i nadále a pravidelně ho podporuje. Na nástěnce visí jeho dopisy i vysvědčení a jeho fotografie. Učí se, pravda, průměrně, ale prospívá a postupuje školou dál.

Z vlastní zkušenosti mohou říci, že nejsložitější na celé adopci jsou pravidelné dopisy. Náš rodinný adoptivní chlapec nám pravidelně píše, jak mu ukládají pravidla adopce. I my se snažíme psát, problém však není ani tak v angličtině (s tím by pomohli pracovníci Charity), ale spíše v obsahu. I zde si člověk silně uvědomí rozdíly mezi zeměmi a poměry. Nelze psát zážitky z dovolené či popisovat lyžování rodiny v Rakousku, či snad zájezd k moři. Akce tohoto druhu často stojí více peněz než celoroční školné našeho adoptivního dítěte. Používáme tedy šetrnější opisy, píšeme o výletě, táborech, návštěvě babičky, snažíme se přizpůsobit slovník porozumění ugandského dítěte, které žije ve velmi chudých poměrech. Vděčným tématem je sport – často si píšeme o fotbale, což je zřejmě celosvětové univerzální téma.

Celý projekt – když jde vše dobře – směřuje k bodu, kdy adoptivní dítě dostuduje a jde samostatně do světa. Pak je možno si říci, že se něco podařilo.

Kdyby se tak všechny problémy světa daly řešit takto jednoduše!

Ivan Cimr

ZE SBORU BRNO-ŽIDENICE

Ožehavé otázky víry

Už v minulém čísle Setkávání napsala Jana Slámová zprávičku o návrhu Borise Tančeva na uskutečnění tří večerů na témata, kterými se lidé zabývají, ba se jimi trápí, aby na ně slyšeli odpověď teologů. Ti, co chtěli slyšet jednoznačné odpovědi, byli asi zklamáni. Šlo o ožehavé otázky a ti, co se na požádání ujali výkladů, to jistě věděli, a přece ochotně pozvání přijali, včetně místního faráře. Za to jsme všem třem vděční. Večery se uskutečnily po tři následující pátky od 22. ledna.

Téma prvního večera bylo: **Odkud zlo?**, druhého: **Těla z mrtvých vzkříšení** a třetího: **Kristova zástupná oběť**. Účast se pohybovala, včetně hostů, kolem třiceti.

Nejvíce byl navštíven první večer, kdy úvodem posloužil nosislavský farář **Ondřej Macek**, mnozí se s ním ještě nesetkali a tak možná vítězila vedle zvědavosti i zvídavost. Přednášející vyšel z knihy **Waltera Grosse a Karla Josefa Kuschela: Bůh a zlo** (Vyšehrad 2005). Publikace je dobře dostupná a

tak uvedeme jen ty nejstručnější informace. Zabývá se zlem z pohledu Bible, zlem z pohledu dějin teologie, zlem z pohledu literatury a současné teologie. K tomu jen několik kusých poznámek. Bůh stvořil také temnotu a zlo (Iz 45,7). Bůh zlo dopouští. Lidská zkaženost a neposlušnost je pramenem zla, člověk má přece svobodnou vůli, a v neposlední řadě se lze vyjádřit o trpícím Bohu v Ježíši Kristu. Také satan je Božím nástrojem, nebo protivníkem? V poměrně dlouhém rozhovoru se vícekrát vynořila otázka smrti. Je smrt vrcholem zla? Smrt může být také milosrdná. Za hranice smrti nikdo nevidí, tam vírou vidíme naději pro své blízké i pro sebe. Lidé nemohou svým rozumem dořešit tuto otázku. A tady můžeme příště navázat, uzavřel diskusi Boris Tančev.

Druhý večer se tématu **Těla z mrtvých vzkříšení** ujal bratr farář **Jaroslav Vítek**, který pro názornost úspěšně využil projekce. Dané téma je součástí celistvého dokumentu, Apoštolského vyznání víry, na jeho začátku je slovo **věřím**, v závěru slovo **amen**. Kdo vyznává věřím a amen se přidává k zástupu, ale vyznává také sám za sebe. Kristovo vzkříšení z mrtvých je na samém vrcholu vyznání a je určujícím pro naši budoucnost.

Duch svatý tvoří most mezi etapami dějin církve až do dneška. V té přehradě mezi minulostí, současností a budoucností má místo smrt a vzkříšení těla, obojí se nás týká. Bez těla nelze vstoupit do žádného vztahu, tedy ani s Bohem. Apoštol Pavel píše v 1. Korintským o těle přirozeném a o těle duchovním (sóma pneumatikon). Jeho podobu si nelze představit, naše představy vycházejí jen z toho, co už známe. Samotná smrt není argumentem proti životu. Neumíráme pryč od Boží skutečnosti, umíráme do ní, to není konec. Vyznání víry končí slovy „věříme v těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen“, to je potvrzení.

Při třetím večeru posloužil židenický farář **Pavel Kašpar** s odkazem na knihu René Jiráka: Obětní beránek. Poukázal na fakt, že odlišní lidé jsou automatickou obětí. Víme přece, kdo je škůdce! Pronásledovatelé se sjednotí, společnost se prolitím krve harmonizuje. Dříve nebo později dochází k demystifikaci (odhalení klamu), například holocaustu. Evangelium mluví o vraždě nevinného jako nevinného, což nemá v historii obdoby. Dějiny dogmatu obsahují tři hlavní směry chápání Kristova kříže.

1. **Satisfakční teorie** (zadostiučinění) **Anselma z Canterbury** (1039-1109). Ježíš je cenou za lidské hříchy. Bůh je spravedlivý i milující. To ale neznamená, že neexistuje Boží soud.

2. **Petru Abélardovi** (1079-1142) se přičítá **subjektivní teorie**. V Kristu přišel Bůh sám: „Slovo se stalo tělem...“ (J1,14a). Bůh není molochem. On nepotřebuje lidské oběti. Sem přednášející zařadil teorii Jakuba Trojana z knihy Ježíšův příběh - výzva pro nás. Je to výzva k oběti, službě, sebekritičnosti. Nemluví o krvi, kříži či smrti, ale přednášející řekl, že pašije a smrt na kříži do Ježíšova příběhu patří, a dodal, že jde u autora o mírnou herezi. Liberální teologie 19. a 20. století bere Ježíše jako druhého Adama. V něm se uskutečňuje pravé lidství (např. Masaryk).

3. **Teorie přemožení zla** vyzdvihuje spásonosný význam Ježíše Krista na kříži. Teolog **Gustaf Aulén** říká, že Ježíš je vítězem proto, že je obětí. Podle Auléna mají všechny teorie zapadat do sebe. My se nemáme pokoušet racionálně pochopit Kristovu oběť.

Alena a Jiří Novákovi

BUDE

Pozvánka na setkání

Při příležitosti stého výročí narození bratra RNDr. Jana Vondry, dlouholetého sbormistra pěveckého sboru Blahoslava i organizátora církevních středisek na Sázavě a Blažkově, se uskuteční setkání pamětníků těchto aktivit, zejména z řad zpěváků a „Sázavanů“. Všechny, kteří by se rádi zúčastnili, zveme na sobotu 27. března ve 14 hodin do Blahoslavova domu v Brně, Lidická 79. Kontaktní osoby: Jan Vondra, tel. 603749991, Ester Marková, tel. 545575996.

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

V úvodu schůze bratr kurátor blahopřál sestře faráře Olze Tydlitátové k jejímu životnímu jubileu a předal jí jako dar knihu o architektuře a dort, který jsme vzápětí zkonzumovali. Přitom se již začala projednávat běžná agenda – splněné úkoly a plány na příští období. Radost jsme měli z hojně navštíveného víkendového výjezdu mládeže a konfirmandů do Strmčech, který navzdory virovému onemocnění vedl bratr farář a v neděli také kázal ve sboru v Pelhřimově, kde mládež zazpívala. Byl schválen rozpočet na rok 2010, který

připravila finanční komise. Bude podána žádost o opakovanou volbu sestry farářky do 31.7.2013. Byl schválen nový systém webových stránek, na jehož spuštění se již delší dobu pracuje. Od 15. března nastoupí v našem sboru seniorátní farářka Marta Židková. Bylo dáno doporučení k jáhenské praxi sestře Kateřině Rybárikové. Staršovstvo bylo seznámeno s plány na přestavbu staré fary na Pellicově a rozhodlo se projednat tuto věc, stejně jako potřebu koupě nového sborového auta, na sborovém shromáždění. Byla zadána oprava toalet v Evangelické akademii a technická oprava lan, která stahují klenbu Červeného kostela.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo se seznámilo se základními statistickými údaji o životě sboru v r. 2009. - - Jednání o hospodářských záležitostech proběhlo ve znamení rozhodnutí o letošním sborovém rozpočtu a přípravy úhrnné zprávy o sborovém hospodaření za kalendářní rok 2009. Základní údaje o obojím budou v tištěné podobě předloženy sborovému shromáždění. Do dvou týdnů staršovstvo rovněž ve sboru zveřejní definitivní podobu svého návrhu kandidátky staršovstva nového k připravované březnové volbě. - - Po mnohaměsíčním obtížném zjišťování informací v ústřední církevní kanceláři jsme na sklonku ledna obdrželi sdělení, že povšechný sbor je ochoten vytvořit v omezeném rozsahu místo pastoračního pracovníka ve sboru (ve smyslu naší žádosti z r. 2008). Jednání pokračují. - - K předkládané žádosti pro členy sboru a příznivce Blahoslavova domu o podporu a pomoc při chystané opravě čelní fasády domu staršovstvo přijalo usnesení o podobě, v níž bychom uvítali půjčky pro tento účel.

Jaroslav Vítek

Brno - Židenice

Na programu schůze byla příprava výročního sborového shromáždění, hodnocení výsledků hospodaření za minulý rok a příprava rozpočtu na rok letošní. S tím souvisela i rozprava nad opravami modlitebny, jejímž výsledkem bylo rozhodnutí odložit výměnu oken a dát přednost opravě dešťové kanalizace a zateplení stropu. - S uspokojením jsme se ohlédli za nedávnou sérií tří teologicky zaměřených sborových večerů (pod vedením O. Macka, J. Vítka a P. Kašpara), které ve sboru vzbudily větší zájem, než mnozí čekali, a přilákaly i hosty ze sborů sousedních (zvukový záznam rozhovorů je k dispozici na webových stránkách židenického sboru). Další rozhovor, tentokrát o slavení Večeře Páně, připravujeme na 12. března. - Staršovstvo uvítalo návrhy mládeže na výzdobu suterénu modlitebny a schválilo záměr instalovat v sále dřevěné lišty pro příležitostné zavěšení obrazů či fotografií.

L. Švanda